

SOCIAL VELFÆRD – GODE LØSNINGER VED BRUG AF IKKE- OFFENTLIGE AKTØRER

INDHOLD

FORORD	3
DET HANDLER OM AT SKABE TRYGHED	4
ET NATURCENTER FOR DE MINDSTE VOKSER FREM	6
DE SKABTE EN BADEMESTER	8
ALLE ER GODE TIL NOGET – DET GÆLDER OM AT FINDE UD AF HVAD	10
HER ER INGEN TIDSBESTILLING ELLER AFTALEBØGER	12
PARTNERSKABSPROJEKT GØR DET NEMMERE AT VÆRE SELVEJENDE	14
DIAKONALE VÆRDIER STYRKER GENNEMFØRELSEN PÅ UDDANNELSEN	16
PRIVAT TILBUD GØR DET NEMMERE AT SØGE HJÆLP	18
DANSK ERHVERV FORESLÅR	20

FORORD

KÆRE LÆSER

Velfærd er et helt centralt begreb i Danmark, så centralt, at det er en del af vores identitet – det danske velfærdssamfund.

Velfærdssamfundet har vi gennem mange årtier bygget op som et middel til at sikre alle borgere i landet tryghed fra fødsel til død. Men velfærdssamfundet er ikke gratis. Det koster os milliarder af kroner hvert år, penge der kun kommer ét sted fra – nemlig skatteindtægter.

Vi vil i de kommende år stå overfor nogle voldsomme demografiske udfordringer. Udfordringer, der også vil have stor betydning for vores velfærdssamfund. Med et forventet fald i arbejdsstyrken på 340.000 personer i 2040 og en stigning i antallet af personer på pension siger det sig selv, at vi ikke kan fortsætte uændret. Det er der simpelthen ikke penge til.

Vi står derfor overfor et helt afgørende valg. Vil vi udvikle systemet gennem nytænkning, nye metoder og velfærdsinnovation? Eller vil vi fortsætte som hidtil og så sænke velfærdsambitionerne i takt med, at økonomien strammer til? I Dansk Erhverv er vi ikke i tvivl – vi tror på udvikling, vi kan se potentialet, og vi tror på, at vi gennem modige beslutninger og nytænkning kan udvikle nye løsninger og metoder. Løsninger og metoder, der på sigt vil være med til at sikre, at vi de kommende år kan udvikle velfærdssamfundet fremfor at afvikle det.

Som talerør for en stor del af de danske velfærdsvirksomheder vil Dansk Erhverv godt være med til at sikre udviklingen af effektive velfærdsløsninger af høj kvalitet. Det vil vi gøre ved at pege på nogle af de forhold, der i dag forhindrer udvikling, stopper velfærdsinnovationen eller, som uden at tilføre noget kvalitativt, blot er udtryk for bureaukrati.

Vi har derfor i denne publikation samlet et lille udsnit af de velfærdsopgaver, selvejende aktører med succes løfter for det offentlige inden for bl.a. integration, børn, misbrug, socialpædagogik og beskæftigelse. Vi håber, at vi ved at sprede de gode eksempler kan være med til at inspirere til udvikling.

I slutningen af publikationen får du Dansk Erhvervs bud på, hvilken indsats, der skal til for at skabe et bedre vilkår for samarbejdet mellem offentlige og ikke-offentlige aktører – en væsentlig forudsætning for en bæredygtig sikring af velfærdssamfundet – også på langt sigt.

God læselyst.

Jens Klarskov
Administrerende direktør
Dansk Erhverv

DET HANDLER OM AT SKABE TRYGHED

4

Dansk Flygtningehjælp driver 10 bofællesskaber for uledsagede unge flygtninge. Kommunerne, som har ansvaret for de uledsagede unge, kunne selv have oprettet lignende tilbud, men nyder i stedet godt af Dansk Flygtningehjælps helt særlige ekspertise.

SÅDAN FÅR VI SAMARBEJDET MED DET OFFENTLIGE TIL AT FUNGERE

Sørg for:

1. Klare aftaler og forventningsafstemning af, hvilken opgave der skal løses, og måden det skal gøres på.
2. Gensidig vidensdeling og opkvalificering af begge parter.
3. Respekt for og tillid til hinandens arbejde og faglighed.

FAKTA

Dansk Flygtningehjælp er en privat, humanitær organisation, der hjælper flygtninge og internt fordrevne i verdens brændpunkter. I Danmark løser organisationen opgaver på integrationsområdet gennem Lærdansk, Integrationsnet og Tolkeservice. Dansk Flygtningehjælp har desuden 4.000 aktive frivillige over hele landet fordelt på 250 frivilligrupper.

Dansk Flygtningehjælps professionelle integrationsarbejde er samlet i Integrationsnet – et landsdækkende netværk, som løser opgaver for kommuner, regioner og institutioner i hele Danmark. Fra kommunerne overtog integrationsopgaven i 1999, har Dansk Flygtningehjælp gennem Integrationsnet blandt andet tilbudt pædagogisk støtte til uledsagede mindreårige flygtninge – en ydelse, der er eksploderet i omfang og takt med den stigende tilstrømning af unge uledsagede flygtninge til Danmark.

I september 2010 oprettede organisationen det første bofællesskab for uledsagede i overbevisning om, at tryghed og samvær med ligesindede unge er et godt udgangspunkt for integrationsprocessen. Baggrund for oprettelsen var desuden en efterspørgsel efter specialtilbud til uledsagede fra kommunal side.

Behov for en særlig indsats

Integrationsnets bofællesskaber har til huse i bl.a. Holbæk, Odsherred, Thisted og Hillerød. Størstedelen af beboerne er afghanske unge mellem 15 og 18 år, og der kan bo tre til fem unge i hvert hus. De unge deltager i daglige gøremål som indkøb og madlavning. Pædagogerne er i huset, fra de unge kommer fra skole til cirka kl. 21 samt i weekender. Derudover er der tilknyttet en terapeut, som de unge efter behov kan komme til samtale hos. Pr 15. august 2011 eksisterer der ti bofællesskaber fordelt over hele landet, og Dansk Flygtningehjælp får i stigende grad henvendelser fra kommuner med interesse for hjælp til modtagelsen af de unge flygtninge.

Nye undersøgelser foretaget af Ankestyrelsen viser, at mange kommuner indlogerer uledsagede alene i lejligheder eller på institutioner tilpasset danske unge med psykiske eller sociale problemer. Det har ofte en negativ indflydelse på unge flygtninge og kan føre til isolation. Målet med bostederne er at fastholde de unge i uddannelsessystemet, vejlede dem til at begå sig under danske normer og støtte dem i deres identitetsproces i mødet mellem deres egen baggrund og den danske kultur.

Arbejder med det hele menneske

Koordinerende socialrådgiver i Integrationsnets bofællesskabsteam, Lena Moe, beskriver Dansk Flygtningehjælps særlige kompetencer således:

”Vores ekspertise omkring eksilproblematikken og udviklingsprocesser gør, at vi kan se, hvornår en indsats skal skrues op eller ned. Ved uledsagede handler det om at hjælpe de unge til en hel identitet og til at slå rødder som tokulturelle borgere. Derfor arbejder vi på altid at komme rundt om det hele menneske – terapeutisk, socialt og pædagogisk, og alle pædagoger har indgående kulturel forståelse for de unges baggrund.”

Og den forståelse er, hvad kommunen efterspørger, vurderer Louise De Richelieu, formand for voksenudvalget i Holbæk Kommune, der siden 2010 har oprettet tre bofællesskaber i samarbejde med Integrationsnet: ”Vi kunne muligvis selv skabe lignende tilbud i kommunerne, men eftersom det er en arbejdsopgave, vi først nyligt har overtaget, har vi ikke den nødvendige erfaring inden for området. Når det handler om opgaver som uledsagede flygtninge, så skal man virkelig vide, hvad man har med at gøre, og det har Dansk Flygtningehjælp,” siger hun.

”Det er meget vigtigt, at der er en løbende dialog mellem os og kommunen. Både for at afstemme vores indsats og forventninger, og fordi dialogen sikrer en gensidig vidensdeling og opkvalificering af begge parter,” siger socialrådgiver Lena Moe fra Integrationsnet.

Åbenhed afgørende for samarbejde

Ifølge Louise De Richelieu er åbenhed et udgangspunkt for alt samarbejde – og det får kommunen i Dansk Flygtningehjælp: ”Det er vigtigt, at vi kan stole på fagligheden i det, vi betaler for, og at der er klare og åbne retningslinjer for, hvad det er, vi samarbejder om. Det er en af de store udfordringer for kommunerne, og hvis det ikke fungerer, kan det være til stor skade for borgerne.”

>> Said Mobin Hosseini på 25 år kom selv til Danmark som uledsaget flygtning fra Afghanistan. I dag arbejder han som pædagogmedhjælper i et bofællesskab for uledsagede i Holbæk. Han ville ønske, at han selv havde fået samme støtte, da han flyttede fra asylcentret.

ET NATURCENTER FOR DE MINDSTE VOKSER FREM

6

En god idé, som spirede frem på de selvejende børneinstitutioner Kastanjehuset og Solgården, er efter godt samarbejde med kommunen blevet til virkelighed. Så nu har Hvidovres børn mellem nul og seks år et naturcenter, hvor de kan besøge en lang række forskellige dyr, tænde bål og hoppe i halm.

I en lang periode havde skolerne i Hvidovre mulighed for naturoplevelser på det kommunale naturcenter Quark, mens småbørnsinstitutionerne måtte ”nøjes” med skov, strand og legeplads.

For at den selvejende institution har sin berettigelse, skal den altid give noget ekstra eller anderledes til brugerne, end hvad de kommunale institutioner kan tilbyde. I Frelsens Hærs tilfælde betyder det institutionsdrift på et kristent etisk værdigrundlag. Værdigrundlaget sammenholdt med de dejlige udendørsarealer, som børneinstitutionerne Kastanjegården og Solgården havde, satte gang i tanken om et nyt naturcenter for 0–6 års-institutionerne. Naturcenteret skulle være et sted, hvor børn og voksne kunne komme og få guidede naturoplevelser.

”Vi havde allerede et par kaniner, høns og to geder, men der skulle mere til. Vi måtte gøre, som vi plejer – vi måtte udvikle idéen sammen med de andre institutioner og forvaltningen,” forklarer Torsten Hebsgaard, leder af Frelsens Hærs børneinstitutioner Kastanjehuset og Solgården.

Dansk pædagogik med eksportpotentiale

Resultatet af det samarbejde ses i dag på Naturcenteret Solgården, der drives af Kastanjehuset og Solgården. På naturcenteret har alle Hvidovres 0–6 års-institutioner og dagplejen mulighed for at få naturoplevelser, og hvis det ønskes, kan de besøgende få inspiration eller vejledning fra personalet. De besøgende kan desuden opleve grise, geder, høns, kaniner, mus, hamstre, slanger, vandrende pinde, frøer, skægagamer, insekter osv.

Hvis de hellere vil lave bål og bålmad, hoppe i halm, eksperimentere i vandland eller bruge nogle af naturværktøjerne, er der selvfølgelig mulighed for det.

”Årligt er der 60–80 institutionsbesøg, løbende besøg af dagplejer, og naturcenteret har endda årlige besøg af cirka 120 japanske gæster, der kommer for at høre om dansk pædagogik,” siger Torsten Hebsgaard.

FAKTA

Frelsens Hærs børneinstitutioner Kastanjehuset og Solgården ligger i Hvidovre kommune og består af 35 vuggestuebørn, mellem 60 og 96 børnehavebørn samt 27 aktive medarbejder. Værdigrundlaget er bygget på kristen etik og kultur, og institutionen er beriget med rigtig gode udendørsarealer.

Institutionerne er en del af den internationale kristne organisation Frelsens Hær, der er aktiv i 124 lande. I Danmark er Frelsens Hær, ud over institutionsdrift, involveret i socialt arbejde med hjemløseinstitutioner, krisecentre, væresteder, ældrecenter, familieværksteder, lejrtilbud osv.

SÅDAN FÅR VI SAMARBEJDET MED DET OFFENTLIGE TIL AT FUNGERE

Hvidovre kommune er en kommune med mange selvejende institutioner fra forskellige organisationer. Samarbejdet mellem kommune og institutioner sker gennem netværksledelse. Det bærer præg af tillid, velvilje og forståelse for skabelsen af kvalitetsfyldte institutionspladser som en fælles opgave. Blandingen af selvejende og kommunale institutioner giver en god alsidighed i institutionsmassen.

Det gode samarbejde, der får tingene til at lykkes, er afhængigt af tre ting:

For det første byder institutionens kristne etik og kultur os at være åbne, imødekommende og involverende. For andre selvejende institutioner er det måske noget andet, der er drivkraften, men vi selvejende må aldrig blive os selv nok. For det andet er kommunens politiske valg af samarbejdsform med den selvejende institution afgørende. Og for det tredje har forvaltningens måde at forvalte det politisk udmeldte stor betydning.

DE SKABTE EN BADEMESTER

8

FAKTA

Årligt tager Incita imod knap 2.500 borgere henvist fra 18 jobcentre i Region Hovedstaden og København. De henviste har typisk lang ledighed bag sig og andre problemer end deres ledighed – eksempelvis dårligt helbred eller psykiske problemer.

Indsatsen finder både sted på Incitas beskyttede værksteder og på over 200 arbejdspladser i hovedstadsområdet, som samarbejder med Incita om praktikforløb og andre beskæftigelsesindsatser.

Incita er en privat fond etableret som socialøkonomisk virksomhed. Organisationen omfatter 110 medarbejdere – herunder en specialiseret stab af fysioterapeuter, socialrådgivere, psykologer, faglige instruktører, lægekonsulenter og en diætist, som træner, coacher, rådgiver, underviser og støtter ledige og sygemeldte til at finde beskæftigelse.

Med den rette hjælp fik arbejdsskadede Peter sit drømmejob som bademester. En drøm, som gik i opfyldelse, fordi den private fond Incita varetog kontakten mellem jobcenteret, svømmehallen og Peter.

Postarbejderen Peter fra København var på arbejde, da han i 2005 kørte galt med en truck. Trucken væltede, og Peter fik et kraftigt stød. Efter ulykken fortsatte han på arbejde – men nu med mange sygedage og smerter i benene.

Når livet tager en drejning

Han gik til undersøgelser, men lægerne kunne ikke stille en diagnose. Han skiftede job to gange – først som bilmekaniker og siden med at samle hylder – men opgav begge jobs da smerterne fortsatte. Efter tre år afklarede lægerne, at smerterne stammede fra nogle forvredne ryghvirvler. Peter blev langtidssygemeldt i 2008, opereret i 2009 og gik til genoptræning på en rygscole. Han kunne dog fortsat mærke smerterne, og efterhånden blev han også modløs og deprimeret. I 2010 henviste Jobcenter København ham til Incita for at afklare hans muligheder for at finde arbejde igen.

I en række samtaler med en jobkonsulent hos Incita fik Peter afklaret, at han altid havde drømt om at blive bademester. Incita kontaktede Frederiksberg Svømmehal, som lod sig overtale til at tage Peter ind i praktik.

Incitas konsulent forberedte Peter på at skulle starte igen og samlede parterne til et startmøde, hvor Incita fik Peter og arbejdsgiveren til at tale om deres forventninger til samarbejdet.

Efter tre uger bestod Peter livredderprøven og kunne tage vagter som bademester. Parallelt med arbejdet brugte han svømmehallens faciliteter. Gennem træning, svømning og kurbade kom han i bedre form, tabte sig og fik nedbragt smerterne. Dermed kunne han gradvist øge timetallet til en fuld arbejdsuge.

Efter tre måneder slog han for alvor fast, at karrieren som bademester var alvorligt ment. Det vakte opsigt, da Peter meldte sig til et udtagelsesstævne til verdensmesterskabet i saunagus og opnåede en 5. plads i kunsten at lave damp og duft i en sauna.

Hjælp til et nyt ståsted

I dag fastholder Peter arbejdet i Frederiksberg Svømmehal som vikar med så mange timer som muligt.

”Incita sørgede for, at jeg kunne møde velforberedt til en arbejdsplads, der vidste, hvad de skulle, og hvad jeg skulle. Oplevelsen af et stærkt fællesskab i svømmehallen har betydet meget for min livskvalitet,” fortæller Peter, der også glæder sig over at være den seje far, når hans 12-årige søn fortæller om far, der er bademester.

Hos Incita er man ikke i tvivl om, at private og selvejende virksomheder kan hjælpe det offentlige:

”Samarbejdet mellem Incita og offentlige virksomheder er primært fokuseret på at skabe faglige resultater. Tillid, åbenhed og forståelse for hinandens forskellige udgangspunkter er afgørende for et godt offentlig-privat samarbejde,” siger direktør for Incita, Niels Peter Pedersen.

Også kommunen er glad for samarbejdet:

”Københavns Kommune er ikke forlovet med Incita, men de hjælper os med at nå vigtige strategiske mål. Vi har samme syn på, at selv den mindste tilknytning til arbejdsmarkedet kan vende en negativ spiral. Job afhjælper sociale problemer og gavner samtidig samfundsøkonomien,” siger Kaj Ove Christiansen, direktør i Beskæftigelsesforvaltningen i Københavns Kommune.

SÅDAN FÅR VI SAMARBEJDET MED DET OFFENTLIGE TIL AT FUNGERE

For det første er det vigtigt at gå efter konkrete resultater. Nogle gange må man bøje rammerne og justere aftalerne for at opnå et resultat. Hvis begge parter fokuserer på resultaterne i samarbejdet, falder de øvrige elementer ofte på plads af sig selv.

For det andet skal man forstå og respektere hinandens forskelligheder. Det er vigtigt, at man hjælper med at få beslutninger og kommunikation igennem hinandens organisationer og viser vilje til at få tingene til at ske.

For det tredje skal man kommunikere åbent og konkret. Man skal finde hinandens timing og være ærlige – også omkring begrænsninger og tvivl.

ALLE ER GODE TIL NOGET – DET GÆLDER OM AT FINDE UD AF HVAD

10

Den selvejende værkstedsskole Ørnehøj blev vendepunktet for Sabrina. Den meget indadvendte pige passede ikke ind i det offentlige skolesystem, men fandt sin stemme blandt Ørnehøjs andre børn og unge med særlige behov.

FAKTA

Værkstedskolen Ørnehøj er en selvejende fond, hvis målgruppe er børn og unge i alderen 14 til 25 år med mentale udviklingsforstyrrelser eller handicap samt senhjerneskadede, der har særlige behov for støtte eller behandling i overgangen fra barndom til voksenliv, herunder afklaring af fremtidige bomuligheder, forsørgelse og beskæftigelse.

Flere af Ørnehøjs unge har diagnoser indenfor autisme- og AD/HD-området. Enkelte har andre udviklingsforstyrrelser. Fælles karakteristika er, at de unge typisk har haft store indlæringsvanskeligheder i deres skoleforløb som følge af intelligenshandicap eller udviklingsforstyrrelse.

Sabrina fejrede sin 22-års fødselsdag i midten af august 2011. Hun har netop fået den allerbedste fødselsdagsgave. Kommunen har bevilget tilskud til kørekort og godkendt en EGU-uddannelse inden for det pædagogiske felt, hvor hun skal starte om ganske få dage. Vejen frem til en EGU har været rigtig lang for Sabrina. Hun kom som alle andre børn i folkeskole som 7-årig. Men i modsætning til de andre børn i klassen kunne Sabrina ikke få greb om bogstaver og tal. Hun blev mobbet og drillet, og hun trak sig mere og mere væk fra de andre børn og ind i sig selv. I 7. klasse blev Sabrina flyttet i specialklasse. For første gang oplevede hun at få en ven i skolen. Det var dejligt og et stort lyspunkt i Sabinas liv. Men drillerierne og mobningen fortsatte.

Én løsning passer ikke alle

Når Sabrina selv fortæller sin historie, fremhæver hun to ting, der har gjort det muligt for hende i dag at begynde på EGU. Hun kom efter folkeskolen på Vordingborgskolen, hvor hun oplevede, at der var andre unge, der som hende var bogligt svage. Og efter to år på Vordingborgskolen blev hun bevilget ophold i henhold til serviceloven på den selvejende institution Værkstedsskolen Ørnehøj lidt uden for Vordingborg. Og her kom der for alvor skred i tingene. Sabrina startede på Ørnehøj på sin 18 års-fødselsdag, husker forstander Gutte Johansen.

”Sjældent har jeg mødt en mere tilbagetrukket og stille pige. Sabrina var helt usædvanligt indesluttet, hendes selvtillid kunne ligge på en knivsæg, og kun på tomandshånd var det muligt at få enkeltstavelser ud af Sabrina. Når jeg nu fire år efter møder Sabrina, er det en ung kvinde, der slår smut med øjnene og spontant starter en dialog. En ung kvinde med overskud og mod på livet, der klarer sig selvstændigt i en af vores udslyningslejligheder, og som vi indenfor overskuelig tid vil udsluse til et selvstændigt voksenliv.”

Sabrinas far fortæller, hvordan han som forældre har gjort sig utrolig mange bekymringer om Sabrina og hendes fremtidsudsigter. ”Jeg var rigtig

bange for, at Sabrina aldrig kom til at klare sig selv. Allerede i folkeskolen forsøgte jeg at råbe skolen op og gøre opmærksom på, at der var noget helt galt. Sabrina lå jo langt bagefter sin søster, da hun var i samme alder. Men det var, som om lærerne ikke troede på mig,” beretter Jan Larsen.

”Men i dag tror jeg på, at Sabrina kommer til at klare sig i voksenlivet. Tænk at min datter skulle opleve at få det 10-tal, som hun fik på det guidede SOSU-grundforløb.”

Andre rammer – nye muligheder

Vendepunktet for Sabrina har været at turde stole på lærerne. Og at lærerne på Ørnebjerg forstod, at al indlæring skulle ske i Sabrinas tempo. ”En af de ting, jeg husker, vi i en lang periode arbejdede med, var at lære Sabrina at turde sige noget i en forsamling. Hun fik små opgaver med at lave plancher om et emne og fortælle de andre elever om planchen. Det store gennembrud var, da Sabrina skulle holde en tale til en familiefest. Den blev øvet igennem på Ørnebjerg mange gange, og vi var alle ”gæster” forud for festen, så Sabrina havde nogen at øve sig på,” fortæller Gutte Johansen. ”Ganske langsomt åbnede Sabrina op overfor, at det ikke alene var muligt at lære mere, men at det også kunne være både ufarligt, sjovt og spændende at lære.”

Desuden oplevede Sabrina på Ørnebjerg for første gang i sit liv at have mange forskellige venner og igennem lang tid også en kæreste. Efter to år på Ørnebjergs værksteder, som også omfatter individuelt tilrettelagt boglig undervisning, påbegyndte Sabrina et guidet grundforløb på SOSU, som hun gennemførte med et flot resultat. Herefter fortsatte Sabrina på VUC for at tage engelsk og dansk på 9. classes niveau, samtidig med at hun varetog tre dages praktikophold i en børnehave hver uge.

I begyndelsen boede Sabrina på Ørnebjergs døgnafdeling. Derfra flyttede hun i udslusningshus med tre andre unge, og i dag bor hun alene i en af Ørnebjergs udslusningslejligheder. Det har indebåret intensiv botræning,

hvor hverdagskompetencer som rengøring, madlavning, indkøb mv. har skullet tilegnes.

”Jeg tror på, at Sabrina kommer til at klare sig selv. Får hun den sidste støtte, der skal til, vil hun gennemføre EGU’en og måske ligefrem en pædagogisk assistentuddannelse. Sabrina vil om få år kunne være en værdifuld arbejdskraft i en daginstitution og kunne skabe sig et liv, hvor hun er selvforsørgende og klarer sig i egen bolig uden støtte,” fortæller Gutte Johansen. Det er som kranfører Ole fortæller til Ivan i Gummi Tarzan: ”Alle er gode til noget. Det gælder blot om at finde ud af til hvad.”

SÅDAN FÅR VI SAMARBEJDET MED DET OFFENTLIGE TIL AT FUNGERE

”I Sabrinas tilfælde har vi haft et forbilledligt samarbejde med sagsbehandleren, fordi der har været en grundlæggende forståelse i det konkrete tilfælde om, at indlæring tager tid for en pige som Sabrina, og der er behov for ro omkring forløbet, så der ikke sættes spørgsmålstejn ved, om bevillingen ophører om nogle få måneder.”

”Vi ser alle, at de penge, der ”investeres” i Sabrinas liv, kommer tifold igen både målt i menneskelig livskvalitet, men så sandelig også i sparede skatte kroner på den lange bane,” fortæller Gutte Johansen.

”I de sidste par år er denne langsigtede forståelse blevet markant mindre, og der tænkes langt mere kortsigtet i den daglige forvaltningspraksis. Det koster i menneskelige skæbner og i skatte kroner på den lange bane.”

HER ER INGEN TIDSBESTILLING ELLER AFTALEBØGER

12

Hos Rederne skal man ikke bestille tid – man kan bare dukke op, når det passer. Og det gør en kæmpe forskel for de voldsramte, prostituerede og hjemløse kvinder, der ofte har det svært med det offentlige system.

FAKTA

Rederne i Danmark er institutioner under KFUKs Sociale Arbejde. Rederne er placeret henholdsvis i København, Odense og Århus.

Redernes målgruppe er kvinder i prostitutions- og stofmiljøet, der er omfattet af Lov om Social Service (og derfor oftest er danske), og målgruppen omfatter således både stofmisbrugere, pillemisbrugere, alkoholikere, prostituerede, hjemløse, voldsramte, dobbeltdiagnosticerede og psykisk syge kvinder. Målsætningen for Rederne er at være et fristed for disse særligt udsatte kvinder gennem et tilbud om omsorg, tryghed, samtale, rådgivning og motivation for ændring af livsmønstre.

Redernes primære opgave er dels at skadesreducere blandt målgruppen, men også at yde professionel og socialfaglig rådgivning og vejledning samt at fungere som "brobygger" for målgruppen. Rederne i Danmark holder også åbent, når resten af Danmark er lukket. Det betyder, at vi også er et tilbud til kvinder, der måtte befinde sig i en trængt, ofte akut, situation i weekender og på helligdage, hvor det øvrige sociale system ikke er til rådighed.

Susanne har været tilknyttet psykiatrien siden sin barndom/ungdom med talrige problemstillinger at tage hånd om. I sin ungdom forsvinder hun ud af systemet og lever "det vilde liv" med stoffer og fester. Her kommer hun første gang i forbindelse med Reden.

At falde helt udenfor

Hun bliver afhængig af både heroin og kokain. Kokainen medfører, at Susanne ikke længere hviler tilstrækkeligt, hun er ikke engang i stand til at sidde og slappe af i en sofa. Hun sniffer den ene bane efter den anden og begynder at injicere kokainen. Det er tydeligt for både Redens personale og de øvrige brugere, at Susanne bliver dårligere og er meget syg. Hun lider af slemt forfølgelsesvanvid, bliver voldelig, smider tøjet ude på gaden og har en meget alternativ virkelighedsopfattelse. Hun prostituerer sig for at skaffe penge til sine stoffer og oplever adskillige gange at blive udsat for voldelige overgreb fra kunder, da hun er et let offer.

Reden prøver gennem adskillige år at arrangere netværksmøder, hvor der kan tages hånd om Susannes situation. Reden skriver breve til den psykiatriske afdeling, hvor Susanne ofte er indlagt, til hendes kommune, til politiet, til Distrikt Psykiatrisk Center osv. Problemet er, at Susanne er tilknyttet et rådgivningscenter, hvor hun dagligt får udskænket metadon. Hun falder mellem to stole og står med et behandlingsregi, der mener, at de ikke kan behandle hendes misbrug før, hun er psykiatrisk udredt, og et psykiatrisk regi, der mener, at de ikke kan udrede hende, før hun er ude af sit stofmisbrug.

Fordi Reden har den primære kontakt til Susanne og har tiden til hende, når hun har behov for det, får Reden i samarbejde med Susanne langsomt skitseret, hvad det er, hun mener, hun havde brug for.

Når det offentlige kommer til kort

Til sidst lykkes det ved fælles hjælp at få Susanne indskrevet på et socialpædagogisk botilbud for misbrugere med en psykiatrisk overbygning. Her

bor Susanne stadig i dag, hvor hun trives og har fået skabt tætte relationer til personalet på stedet. ”Jeg synes, det er vigtigt, at man i det offentlige system anerkender, at de private initiativer ofte har en helt anden viden om brugerne, end de selv sidder inde med. Brugere ved, at de kan benytte de private tilbud, når det passer dem – de skal ikke igennem tidsbestilling og aftalebøger! Ydermere oplever de, at vi har tid til dem – også når en snak kommer til at vare i flere timer eller nogle gange over flere nætter. Tid og nærvær er essentielle faktorer i forholdet til socialt udsatte brugere,” siger Anette Rix, leder af Reden, KFUK’s Sociale Arbejde.

”Vi ved også fra mange af vores brugere, at de oplever os som ”ufarlige”, da vi jo netop ikke er offentlige, og derfor ikke har mulighed for at sanktionere ved fx at gøre indgreb i deres kontanthjælp. Os kan man fortælle det hele, for her er man anonym, og det betyder, at vi sidder inde med en unik viden om vores brugere og i langt højere grad kender deres ressourcer og begrænsninger,” siger hun.

SÅDAN FÅR VI SAMARBEJDET MED DET OFFENTLIGE TIL AT FUNGERE

Set ud fra den vinkel, at vores brugere skal have tilbud, der er specifikt målrettet dem, så er det vigtigt, at de offentlige enheder husker at invitere de private tilbud med rundt om bordet, når der eksempelvis skal lægges handleplaner eller behandlingsplaner. På den måde sikrer man sig, at et tilbud strikkes sådan sammen, at brugerens behov og ønsker inkluderes, så brugeren faktisk oplever indsatsen som en hjælp i stedet for at opleve den som en indgriben og en straf. Vores oplevelse er, at de brugere vi har, hvor der er et tæt og tillidsfuldt samarbejde mellem bruger, Reden og det offentlige system, er de brugere, der bliver bedst hjulpet.

PARTNERSKABSPROJEKT GØR DET NEMMERE AT VÆRE SELVEJENDE

14

FAKTA

Menighedernes Daginstitutioner (MDI) er en paraplyorganisation, der understøtter ledere og bestyrelser i selvejende daginstitutioner, så de kan håndtere forandringskræfterne udefra og drive den selvejende daginstitution bedst muligt.

Den første menighedsinstitution så dagens lys på Vesterbro for snart 100 år siden. Vi mener hos Menighedernes Daginstitutioner, at vores kristne kulturarv er et godt udgangspunkt for en fælles forståelsesramme, kristen eller ej – men med det kristne menneskesyn og den respekt for den anderledes tænkende, som det indebærer.

Efter kritik fra kommunerne besluttede Menighedernes Daginstitutioner at oprette forpligtende netværk, der skulle professionalisere institutionerne. Det har ført til et bedre samarbejde mellem de selvejende institutioner og det offentlige.

For at imødekomme kommunal kritik af, at nogle af menighedsinstitutionerne ikke var bæredygtige, begyndte MDI i 2005 at lave forpligtende netværk for daginstitutionerne og kommunerne. Et konkret eksempel på sådan et netværk finder man i Københavns Kommune. Her er der i samarbejde med kommunen dannet 12 netværk – et af dem på indre Nørrebro. Det er et netværk dannet af fire meget store institutioner, hvor de har 923 børnepoint med børn i alderen 0-14 år.

Udvikling gennem netværk

Netværket på Nørrebro består af Martha Hjemmet, Samuelsgården, Haraldsgården og Sankt Johannes Gården.

Leder for Haraldsgården, Erling Bøger ser tydeligt fordelene ved at indgå i netværket.

”Forskellen ligger i, at man kommer tæt på relevante ledere. Vi får en god erfaringsudveksling med hinanden, og ofte ser vi tingene på samme måde. Det er godt med nærheden frem for, at man til store ledermøder i kommunen ofte skulle forholde sig til mange forskellige ledere og deres tanker,” siger han.

”Der er mange ting at tage fat på i netværket, og her er det vigtigt at være konstruktiv i vores planlægning. Det betyder, at vi har uddelegeret opgaver, hvor vi hver især har stærke kompetencer. F.eks. er det mig, der tager sig af IT, intranet og sikrer, at dagsordenen er klar til møderne, og at de er booket i vores kalender. Det giver mening at have en tydelig struktur,” siger han.

En lille fortælling fra Martha Hjemmet – mad der skaber glæde og gode vaner

Det, der adskiller Martha Hjemmet fra andre institutioner er Måltidet. Måltidet har fået sin helt egen plads og værdi i Martha Hjemmet. Leder Anna Fisker fortæller:

”Vores mad i Martha Hjemmet skal være med til at stimulere børnenes glæde ved de daglige måltider og derved bidrage til, at de tilegner sig sunde og varierede kostvaner. Vi anerkender også måltidets sociale funktion. Derfor er den daglige kontakt mellem køkkenet og det pædagogiske personale et vigtigt element i vores samlede mål for et godt barneliv,” siger hun.

Med de gode erfaringer med måltidet, besluttede de i Martha Hjemmet at skrive en bog om Marthas Måltider, der med stor succes udkom i 2010 på forlaget Gyldendal. Bogen blev skrevet af kokken Nikolaj Løngren – en gourmetkok, der ikke længere arbejder i en Michelin-restaurant, men i dag har 211 tilfredse kunder på Martha Hjemmet.

SÅDAN FÅR VI SAMARBEJDET MED DET OFFENTLIGE TIL AT FUNGERE

Gennem de seneste år har selvejende daginstitutioner været presset på deres eksistens, fordi kommunerne og de selvejende har haft svært ved at finde hinanden i samarbejdet.

”Det er trist, når man tænker på, at selvejende daginstitutioner har været til i Danmark som en grundpille på daginstitutionsområdet de sidste 100 år,” siger generalsekretær i MDI, Charlotte Biil. ”For at arbejde med denne udfordring begyndte vi hos MDI at lave forpligtende netværk i 2005. Netværkene skulle være med til at imødekomme nogle af de væsentlige kritikpunkter fra kommunerne om, at vores institutioner ikke var bæredygtige ledelsesmæssigt, pædagogisk og økonomisk,” forklarer hun.

Det har i dag udviklet sig til et partnerskabsprojekt for 120 selvejende daginstitutioner knyttet til MDI i samarbejde med København, Svendborg og Århus kommune. Alle de selvejende daginstitutioner indgår i et forpligtende netværk af en vis størrelse – min. omkring 300 børn. Derudover er vi i gang med at udvikle en ledelsesmodel, hvor ledere og pædagoger uddannes i det at være leder og pædagog i et forpligtende netværk, og det bliver understøttet med dokumentation i form af en række kvalitetsmålinger.

DIAKONALE VÆRDIER STYRKER GENNEMFØRELSEN PÅ UDDANNELSEN

16

På Diakonissestiftelsens social- og sundhedsuddannelse er mangfoldighed i centrum, og skolens værdier giver eleverne en særlig ballast, som de ikke får på samme måde på en offentlig uddannelsesinstitution.

Da social- og sundhedsuddannelsen ved UCD i 2007 overgik fra at være en privat skole, der hørte ind under Frederiksberg Kommune, til at være en taxameterfinansieret, privat, selvejende uddannelsesinstitution, stod uddannelsesstedet overfor et delvist paradigmeskifte, fordi der nu – ud over medmenneskelige og faglige værdier – i højere grad også blev fokuseret på økonomi og markedsmekanismer. Mangfoldighed og et fredeligt, flerkulturelt uddannelsesmiljø er et kendetegn ved UC Diakonissestiftelsen Social- og Sundhedsuddannelsen. Kodeordet er en uforbeholden åbenhed overfor alle uanset baggrund. Eller som uddannelsesdirektør, Jørgen Kløve, karakteriserer det: ”Når vi har besøg af venskabskoler fra udlandet, bliver vores gæster ofte forbavsede over, at kristne symboler i det fysiske læringsmiljø ikke udgør noget problem i forhold til skolens relativt høje antal af elever med anden etnisk og kulturel baggrund end dansk,” siger han.

Værdibaseret med plads til alle

”Rent faktisk bliver religion og kulturel forskellighed ikke debatteret i dagligdagen som en udfordring, vi skal forholde os til. Ikke fordi emnet er tabu, men fordi vi ganske simpelt ikke tænker over det. Og det er nærmest kun ved besøg udefra, at vi bliver mindet om, at vi stort set varetager den kulturelle mangfoldighed problemfrit,” siger Jørgen Kløve.

Den globaliserede virkelighed, som den nyuddannede social- og sundheds-hjælper eller social- og sundhedsassistent møder på arbejdsmarkedet, består af kulturel mangfoldighed. Derfor får eleverne en ballast med fra social- og sundhedsuddannelsen ved UCD, når de igennem deres uddannelsesforløb oplever på egen krop, hvordan de kan fungere uden de store problemer i en flerkulturel hverdag. Social- og sundhedsassistent Rikke Rasmussen, 27 år, arbejder i dag på Urologisk Afd. på Frederiksberg Hospital. Rikke er uddan-

net fra UCD i oktober 2008. Allerede før hun stod med sit eksamensbevis i hånden, fik hun tilbudt job på den afdeling, hvor hun havde været i praktik. Hun føler selv, at hun bruger de værdier, som UCD er bygget op omkring, i sit arbejde: ”Vi kom fra forskellige baggrunde, og flere havde anden etnisk oprindelse end dansk, men jeg synes, vi alle sammen var lige. Der blevet taget hensyn til alle, men ingen særhensyn, så på den måde kunne man godt mærke værdisættet, men jeg tror egentlig ikke, man tænkte så meget over det, fordi der bare var trygt og rart at være der,” siger hun. På spørgsmålet om, hvorvidt der var en speciel atmosfære på UC Diakonissestiftelsen, svarer Rikke: ”Værdigrundlaget var meget lig med mit eget, og jeg følte, der var en god ånd og et godt socialt liv med stort sammenhold, da vi modsat andre skoler, var delt op i små hold. Ved vores afslutningsceremoni oplevede vi det som ærefuldt at komme op i søsterstuerne, hvor søster Pelle satte den lille due på os som bevis på vores fuldførte uddannelse. De historiske traditioner gjorde indtryk, uanset om vi elever var kristne eller ej,” siger hun.

FAKTA

Social- og Sundhedsuddannelsen ved UddannelsesCenter Diakonissestiftelsen (UCD) er en privat, selvejende institution, der drives på et folkekirkeligt og diakonalt grundlag. UCD er et uddannelsessted med høj tilsøgning og med lav frafaldsprocent (frafaldsprocenten var i 2010 på 5 % på den ordinære uddannelse). Social- og sundhedsuddannelsen er en af mange institutioner på Diakonissestiftelsen, som har næsten 150 års tradition for at drage omsorg for medmennesket. Diakonissestiftelsen blev stiftet i 1863 af Dronning Louise med det formål at gøre noget for mennesker, der trænger til hjælp. Diakonissestiftelsen driver desuden plejehjem og hjemmehjælp, daginstitutioner, hospice, botilbud for psykisk syge mm og organiserer desuden en række frivillige.

SÅDAN FÅR VI SAMARBEJDET MED DET OFFENTLIGE TIL AT FUNGERE

I kraft af at være en selvejende institution er det muligt at videreføre værdier og traditioner, som historisk set har vist sig at være brugbare. Mange af disse traditioner og værdier, som er baseret på et folkekirkeligt og diakonalt grundlag, er særegne for Diakonissestiftelsen, og det er værdier, som en offentlig uddannelsesinstitution ikke kan udøve på samme måde.

De aspekter bidrager til, at eleverne på social- og sundhedsuddannelsen ved UCD har en relativ høj gennemførselsprocent, og der er stor elevtilfredshed. Værdierne og resultaterne er med til, at social- og sundhedsuddannelsen ved UCD som selvejende institution fremstår som en troværdig og eftertragtet samarbejdspartner for de offentlige aktører og arbejdsgivere for de social- og sundhedsuddannede.

Derfor er det vores råd, at selvejende institutioner udarbejder et værdigrundlag, som er helt tydeligt for alle medarbejdere, elever og samarbejdspartnere i dagligdagen. Derudover er det vigtigt, at den selvejende erhvervsuddannelse i dagligdagen arbejder tæt sammen med de offentlige samarbejdspartnere under elevens praktikforløb, så eleven gennemfører sin uddannelse.

PRIVAT TILBUD GØR DET NEMMERE AT SØGE HJÆLP

18

Kun ca. 10 procent af familier med alkoholfhængighed er i behandling. Det skyldes blandt andet, at det kan virke afskrækkende at opsøge de kommunale tilbud. Til gengæld har TUBA – som uafhængigt, specialiseret og anonymt tilbud – vist sig meget attraktivt for især unge.

Thomas Bjørnlund er 30 år, familiefar og tidligere bruger i TUBA Hjørring.

“Jeg voksede op med en far, der drak. Jeg vidste, at meget var anderledes i min barndom, men det var først, da jeg blev 16-18 år, at jeg indså, at min far havde et alkoholproblem. Men jeg havde aldrig tænkt på, hvilken påvirkning det kunne have for mit voksenliv. Det var først, da jeg selv skulle til at være far, at jeg mærkede fortiden spøge,” fortæller han.

”Jeg har jo aldrig lært, hvordan en familiefar skal være, så jeg var bange for at bringe den sociale arv videre. Jeg har aldrig snakket med nogen om det, for min far har aldrig erkendt sit alkoholproblem, og så er der ingen tilbud til barnet,” siger Thomas Bjørnlund.

Tillid til privat tilbud

”Hvis ikke min kone havde fået mig i behandling i TUBA, ved jeg ikke, hvordan jeg ville være i dag, for dér opdagede jeg, at jeg ubevidst har kopieret meget af den psykiske terror, jeg selv er vokset op med. Jeg har været meget indebrændt og vred. I TUBA har jeg via simple øvelser lært at beherske vreden og er blevet en gladere person og far,” siger han.

Leder af TUBA Danmark, Jesper Kurdahl Larsen kan sagtens genkende, at den store udfordring på alkoholområdet er at få familierne til at søge hjælp.

”Kun ca. 10 procent af de familier, hvor der er alkoholfhængighed, er i behandling eller får hjælp. Problemerne for børnene og de unge får lov til

at udvikle sig, fordi de forbliver skjulte. TUBA har – som et uafhængigt, specialiseret og anonymt tilbud om hjælp – vist sig meget attraktivt for de unge. Tærsklen til at søge hjælpen opleves betydelig lavere end et kommunalt tilbud om rådgivning,” siger han.

”Vi hjælper de unge med deres følelsesmæssige og sociale problemer, så deres sociale kompetencer styrkes, og mulighederne for at gennemføre uddannelse og fastholde job øges,” siger Jesper Kurdahl Larsen.

Thorben E. Sørensen, afdelingschef, Udsatte, Sønderborg Kommune er glad for samarbejdet med TUBA:

”I Sønderborg Kommune er vi på tværs af afdelinger gået sammen om at lave et samarbejde med TUBA. Langt flere unge gør brug af deres tilbud, end hvis de skulle have den på kommunen. Ligesom de som landsdækkende organisation har bedre muligheder for at opnå specialiseret viden,” siger han.

FAKTA

TUBA, Terapi og rådgivning for Unge der er Børn af Alkoholmisbrugere, hjælper unge fra hjem med alkoholproblemer. TUBA har afdelinger i 11 kommuner, hvor unge mellem 14 og 35 år kan få gratis og anonym støtte. Vi har en kapacitet på 800 unge. De unge henvender sig typisk efter mange års belastning og isolation. 80 % har problemer med at fastholde job eller gennemføre uddannelse, 62 % er deprimerede og 56 % har symptomerne på PTSD ved behandlingsstart.

SÅDAN FÅR VI SAMARBEJDET MED DET OFFENTLIGE TIL AT FUNGERE

Hvis samarbejdet skal fungere kræver det især tre ting.

For det første er det afgørende, at der er frihed til at forme tilbuddet på tværs af kommunale strukturer. Unge fra alkoholfamilier præsenterer meget forskellige problemstillinger, og ofte vil deres problemer berøre flere forskellige kommunale afdelinger. Der kan derfor ofte opstå tvivl om, hvor TUBAs hjælp hører hjemme i kommunalt regi. Her er vi afhængige af, at kommunen selv har strukturer og medarbejdere, der kan samarbejde på tværs indadtil og indgå et samlet samarbejde med os.

For det andet er dokumentation vigtig for organisation og kommune. Det er en særlig udfordring i anonyme tilbud, hvor hjælpen er individuelt tilrettelagt og dermed forskelligartet. Men det er vigtigt, at organisationen tager den opgave på sig. I TUBA har vi ansat en forskningsmedarbejder til at udvikle måleredskaber, der følger vores særlige form.

Det tredje nøgleord er fleksibilitet. Med de individuelt tilrettede tilbud kan vi tilpasse indsatsen til den unges behov og ønsker. Hvis vi skulle afkræves dokumentation i hver enkelt visitation, ville vores effektivitet dale voldsomt. Derfor er det afgørende for os, at vi får et fast tilskud for at drive tilbuddet, og at vi ikke skal opleve detaljestyring.

DANSK ERHVERV FORESLÅR

20

Denne publikation illustrerer, hvordan en række af vores velfærdsopgaver bliver løst med høj faglig kvalitet og gode resultater. Vi ønsker at sætte fokus på, at selvejende, frivillige og socialøkonomiske virksomheder skaber en betydelig merværdi på velfærdsområdet.

Det gør de ved at sikre en reel mangfoldighed i opgaveløsningen, så samfundet kan håndtere de mange og forskelligartede behov. Men skal grundlaget for den gode opgaveløsning fortsætte fremadrettet, er der brug for en kritisk gennemgang af de nuværende rammer.

INDSAT SOMRÅDE 1: FAIR OG LIGE KONKURRENCE

Det offentlige løfter en stor del af vores velfærdsopgaver – men ikke alle opgaver. Også private socialøkonomiske tilbud løfter en række opgaver. Det gør de i konkurrence med hinanden og med kommunerne. Skal den konkurrence fungere, skal det ske på lige og fair vilkår. Det er ikke tilfældet i dag.

På andre områder er der indført mere konkurrence om opgaverne gennem en formaliseret udbudsproces i forbindelse med konkurrenceudsættelse. På velfærdsområdet er mange opgaver stadig løftet gennem driftsoverenskomster. Det er nødvendigt at finde en mellemvej mellem de to modeller. Dansk Erhverv foreslår:

1. En klar målsætning for minimumandelen af ikke-offentlige aktører på velfærdsområdet

Målsætningen skal sende et klart signal om værdien af ikke-offentlige aktører som en uundværlig del af løsningen af vores velfærdsopgaver.

2. En ny metode for konkurrence på velfærdsområdet

Metoden kan benyttes som alternativ til både driftsoverenskomst og en traditionel udbudsmodel, der ikke altid er anvendelig eller hensigtsmæssig. Modellen ville samtidigt kunne bruges som benchmark, så man på mere kvalificeret vis kan sammenligne eksisterende velfærdstilbud. Modellen kunne indeholde hovedområder som bæredygtig økonomi, HR (medarbejdertrivsel, sygefravær m.m.), Interessent-/brugertilfredshed, Kvalitet og resultatopfølgning; Civilsamfundsindikatorer.

3. Et klart offentligt krav om at sikre større gennemsigtighed i den offentlige prissætning

Der er meget specifikke krav til, hvordan ikke-offentlige aktører prissætter deres ydelse. De samme krav gælder sjældent for offentlige

tilbud og implementeres i så fald kun i begrænset omfang. Skal vi vælge de mest effektive velfærds løsninger af høj kvalitet, kræver det, at sammenligningsgrundlaget er reelt.

4. En ny enhed under Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen

Enheden skal være med til at sikre retssikkerheden og have reelle muligheder for at anke kendelser samt sikre gennemsigtighed i den offentlige prissætning. Enheden skal således sikre, at konkurrencen fungerer på et område, der årligt koster samfundet et trecifret milliardbeløb.

5. At selvejende, frivillige og socialøkonomiske virksomheder skal have samme adgang til at søge midler og puljer som offentlige aktører

INDSAT SOMRÅDE 2: NYE SAMARBEJDS- OG STYREFORMER PÅ VELFÆRDSOMRÅDET

Vi er overbeviste om, at vi er nødt til også at kigge nærmere på de ledelses- og styringsinstrumenter, som anvendes til at organisere velfærdsområdet i Danmark. Derfor er vi nødt til at se på de styringsformer og kontrakter, der udgør grundlaget for samarbejdet mellem den offentlige sektor og de socialøkonomiske virksomheder.

6. Et krav om klar adskillelse af henholdsvis udfører-, bestiller- og tilsynsfunktionen og en ny styringsmodel på velfærdsområdet

En adskillelse af rollerne er helt afgørende for netop for profit-virksomhedernes retssikkerhed jf. indsatsområde 1. En mere ensrettet og samlet løsning af dele af de administrative opgaver knyttet til vores velfærdsydelse vil samtidigt sikre, at for eksempel de faglige godken-

delses- og tilsynsopgaver har en ensartet høj kvalitet, og at de ikke-offentlige aktører bliver mødt af samme krav og afrapporteringsforventninger.

7. At fordelene ved digitalisering af den offentlige sektor udnyttes på velfærdsområdet

En central enhed vil ligeledes kunne sikre en tættere sammentænkning af indrapporteringssystemerne – herunder it-systemerne. De fordele ved digitalisering af den offentlige sektor, som har givet gode resultater på andre områder, mangler stadig at blive høstet på det sociale område, særligt når det gælder interaktionen med ikke-offentlige aktører.

8. Civilsamfundsstrategi

Regeringens civilsamfundsstrategi er ved at blive implementeret. Den handler i høj grad om at aktivere flere frivillige og facilitere opstart af nye socialøkonomiske virksomheder. De mange frivillige er imidlertid typisk organiseret af en professionelt drevet organisation. Social iværksætteri skal fremmes, men rigtig meget udvikling og innovation sker hos allerede eksisterende selvejende virksomheder. Dansk Erhverv efterlyser en civilsamfundsstrategi, der også tager højde for den kontekst, og for at forbedre de rammevilkår som eksisterende frivillige virksomheder opererer under.

DANSK ERHVERV FORESLÅR

22

INDSATSOMRÅDE 3: MERE VIDEN OM VELFÆRD

Vi erkender, at det er en kompleks opgave at styrke rammerne for samarbejdet mellem det offentlige og selvejende, frivillige og socialøkonomiske virksomheder. Vi har i dag ikke det tilstrækkelige kendskab til og viden om effekten af non-profit aktørers betydning for vores samlede velfærdsydelser. Derfor ønsker vi:

9. En undersøgelse af rammevilkårene for selvejende, frivillige og socialøkonomiske virksomheder på velfærdsområdet. Der er behov for yderligere viden og dokumentation af de forhold, selvejende, frivillige og private aktører opererer under

10. Etablering af et videntcenter for offentlig-privat samarbejde på velfærdsområdet

Etableringen af et udviklings- og videnscenter for offentligt-privat samspil skal sikre viden, udvikling og dokumentation af offentlig-privat interaktion på velfærdsområdet med særlig fokus på samarbejdsrelationerne mellem offentlige og selvejende, frivillige og socialøkonomiske virksomheder. Et hovedindsatsområde for et sådan center er, at der udvikles bæredygtige modeller for samarbejdsstandarder, kontrakt- og organisationsformer på velfærdsområdet som alternativ til udbud, styring via driftsoverenskomsten eller den kommunale inhouse-aftale.

INDSATSOMRÅDE 4: LETTERE AT DRIVE VIRKSOMHED

De tre foregående indsatsområder er alle væsentlige for at sikre rammevilkår og konkurrence på velfærdsområdet og dermed en væsentlig betingelse for at kunne drive virksomhed på velfærdsområdet. Der er dog også en

række konkrete barrierer for selvejende, frivillige og socialøkonomiske virksomheder. Disse vedrører særligt retten til at fastsætte værdigrundlag, kravet om at alle enheder skal være selvstændige juridiske og økonomiske enheder, retten til frit at administrere et eventuelt overskud samt mulighederne for at høste stordriftsfordele.

11. Ret til at være både selvstændig og original – ikke kommunal

Pointen med at inddrage ikke-offentlige aktører forsvinder, hvis deres selvstændige styringskompetence ikke respekteres. De ikke-offentlige tilbud får netop værdi ved at adskille sig på kvalitet og indhold – de skal ikke være kopier af de offentlige tilbud. Vi skal med andre ord turde sætte de ikke-offentlige løsninger fri – styringsmæssigt og økonomisk. Det er en udfordring for både den offentlige side og for de enkelte ikke-offentlige tilbud.

12. Bæredygtig drift – udmøntning af ændringen af retssikkerhedsloven

I forlængelse af ovenstående kræver det også, at der reelt er mulighed for en langsigtet og bæredygtig forretningsudvikling. En mulighed for at handle forretningsmæssigt fornuftigt i selvejende, frivillige og socialøkonomiske virksomheder, herunder muligheden for at styre sin egen økonomi og opbygge en relevant egenkapital. Derfor skal afviklingen af retssikkerhedslovens § 43 følges op af en tilsvarende revision af bagvedliggende bekendtgørelser.

13. Fællesdrift

At det bliver nemmere at udnytte mulighederne for stordrift herunder, at en institution med for eksempel tre tilbud gives retten til selv at vælge den mest effektive organisationsform. I dag er der et krav om, at tilbud under serviceloven skal være juridisk og økonomisk selvstændige enheder. Det betyder, at hvert enkelt tilbud skal godkendes særskilt,

hvis tilbuddene ikke ligger geografisk tæt. Det gør det administrativt besværligt at udnytte fordelene ved at drive enheder flere steder.

14. At vi bliver bedre til at benytte mulighederne for afknopning fra det offentlige.

Afknopning i for eksempel en kommune betyder, at driften af en offentligt finansieret serviceopgave overgår fra kommunen til en ikke-offentlig virksomhed, som er etableret med tidligere kommunalt ansatte som en central del af virksomheden. Mens Sverige har gode erfaringer med afknopning, for eksempel på daginstitutionsområdet, er det et stort set ukendt fænomen i Danmark. Bedre muligheder for afknopning vil alt andet lige gøre det nemmere for en kommunal institution at vælge at blive selvejende.

FAKTA

Har du spørgsmål eller kommentarer til kampagnen, er du velkommen til at kontakte velfærdspolitisk chef Marie Louise Løvengreen Rasmussen på e-mail: mlr@danskerhverv.dk.

Dansk Erhverv repræsenterer 100 branche-foreninger og 17.000 virksomheder – herunder et stigende antal frivillige, selvejende og socialøkonomiske virksomheder. Dansk Erhverv ønsker at sætte samfundets velfærdsudfordringer på dagsordenen med fokus på fagligt kompetente, ikke-bureaukratiske og ressourcebevidste løsninger tilpasset den enkeltes behov. Det skal blandt andet ske via aktiv inddragelse af frivillige, selvejende, socialøkonomiske og private virksomheder.

Dansk Erhverv er partimæssigt uafhængigt og giver ikke partistøtte.

Dansk Erhverv
Børsen
1217 København K
T. 3374 6000
F. 3374 6080
www.danskerhverv.dk
info@danskerhverv.dk

